

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про енергетичну ефективність будівель

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 33, ст.359)

Цей Закон визначає правові, соціально-економічні та організаційні засади діяльності у сфері забезпечення енергетичної ефективності будівель і спрямований на зменшення споживання енергії у будівлях.

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

- 1) будівля - різновид наземної споруди, пов'язаної фундаментом із землею (грунтом), що складається з несучих та огорожувальних сполучених (несучо-огорожувальних) конструкцій, які утворюють приміщення, інженерних систем та в якій використовується енергія з метою створення належних умов проживання та/або життєдіяльності людей;
- 2) будівля з близьким до нульового рівнем споживання енергії - будівля з рівнем енергетичної ефективності, що перевищує встановлені мінімальні вимоги, в якій для формування належних умов проживання та/або життєдіяльності людей використовується енергія переважно з відновлюваних джерел;
- 3) доступне для ознайомлення громадян місце - частина (частини) будь-якої будівлі, у тому числі її зовнішня частина (частини), або прибудинкової території, що відкрита для вільного доступу та огляду;
- 4) економічно доцільний рівень - рівень енергетичної ефективності будівлі, за якого досягаються найнижчі витрати (у тому числі експлуатаційні та ліквідаційні витрати) протягом нормативних строків експлуатації будівлі (огорожувальних конструкцій, інженерних систем) з урахуванням вкладених інвестицій та доходу від генерації енергії (за технічної можливості інженерної системи);
- 5) енергетична ефективність будівлі - властивість будівлі, що характеризується кількістю енергії, необхідної для створення належних умов проживання та/або життєдіяльності людей у такій будівлі;
- 6) енергетичний сертифікат - електронний документ встановленої форми, в якому зазначено показники та клас енергетичної ефективності будівлі, наведено сформовані у встановленому законодавством порядку рекомендації щодо його підвищення, а також інші відомості щодо будівлі, її відокремлених частин, енергетичну ефективність яких сертифіковано;
- 7) заходи із забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності будівель - будівельні роботи, результатом виконання яких є підвищення теплотехнічних показників огорожувальних конструкцій будівель та/або показників споживання енергетичних ресурсів інженерними системами;

8) звіт про результати обстеження інженерних систем - документ установленої форми, в якому визначено показники енергетичної ефективності інженерних систем будівлі, житлового або нежитлового приміщення, рекомендації щодо їх підвищення (за необхідності), а також інші відомості про інженерні системи будівлі, житлових або нежитлових приміщень, енергетичну ефективність яких обстежено;

9) інженерні системи - технічне обладнання будівлі (її відокремлених частин), житлових або нежитлових приміщень, призначене для опалення, охолодження, кондиціонування, вентиляції, постачання гарячої води, освітлення будівлі або її частини чи для поєднання цих функцій;

10) клас енергетичної ефективності будівлі - розрахунковий рівень енергетичної ефективності будівлі або її відокремлених частин, визначений за інтервалом значень показників енергетичної ефективності, що встановлюються відповідно до вимог законодавства з урахуванням гармонізованих стандартів Європейського Союзу у сфері енергетичної ефективності будівель;

11) мінімальні вимоги до енергетичної ефективності - сукупність вимог до огорожувальних конструкцій будівлі, інженерних систем та їх елементів (у тому числі обладнання), результатом дотримання яких є забезпечення належних умов проживання та/або життєдіяльності людей у такій будівлі протягом нормативного строку експлуатації будівлі при нормативно допустимому рівні витрат енергії;

12) обстеження інженерних систем - проведення збору та аналізу інформації щодо фактичного стану інженерних систем і їх елементів (у тому числі обладнання), за результатом якого встановлюються фактичні показники енергетичної ефективності систем та визначається їх відповідність встановленим вимогам;

13) опалювана площа - загальна площа підлоги приміщень будівлі, що опалюється (охолоджується) до температури повітря згідно із встановленими вимогами;

14) сертифікація енергетичної ефективності - вид енергетичного аудиту, під час якого здійснюється аналіз інформації щодо фактичних або проектних характеристик огорожувальних конструкцій та інженерних систем, оцінюється відповідність розрахункового рівня енергетичної ефективності встановленим мінімальним вимогам до енергетичної ефективності будівель та надаються рекомендації щодо підвищення рівня енергетичної ефективності будівель, що враховують місцеві кліматичні умови, є технічно та економічно обґрунтованими;

15) термомодернізація будівель - комплекс робіт, спрямованих на підвищення теплотехнічних показників огорожувальних конструкцій будівель, показників споживання енергетичних ресурсів інженерними системами та забезпечення енергетичної ефективності будівель на рівні не нижчому, ніж встановлено мінімальними вимогами щодо енергетичної ефективності будівель, що здійснюється під час виконання робіт з реконструкції, капітального чи поточного ремонту будівель або робіт, які не потребують документів, що дають право на їх виконання, та після закінчення яких об'єкт не підлягає прийняттю в експлуатацію;

16) фахівець з аудиту енергетичної ефективності будівель (далі - енергоаудитор) - фізична особа, яка отримала кваліфікаційний атестат та має право на проведення сертифікації енергетичної ефективності;

17) фахівець з обстеження інженерних систем - фізична особа, яка отримала кваліфікаційний атестат та має право на проведення обстеження інженерних систем будівель.

2. Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у законах України ["Про енергозбереження"](#), ["Про архітектурну діяльність"](#), ["Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг"](#), ["Про альтернативні джерела енергії"](#), ["Про житлово-комунальні послуги"](#), ["Про регулювання містобудівної діяльності"](#), ["Про альтернативні види палива"](#), ["Про стандартизацію"](#), ["Про технічні регламенти та оцінку відповідності"](#), ["Про теплопостачання"](#), ["Про будівельні норми"](#), ["Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку"](#), ["Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії \(когенерацію\) та використання скидного енергопотенціалу"](#) та інших законах.

Стаття 2. Сфера дії цього Закону

1. Цей Закон регулює відносини, що виникають у сфері забезпечення енергетичної ефективності будівель, з метою підвищення рівня енергетичної ефективності будівель з урахуванням місцевих кліматичних умов та забезпечення належних умов для проживання та/або життєдіяльності людей у таких будівлях.

2. Положення цього Закону щодо мінімальних вимог до енергетичної ефективності будівель та сертифікації енергетичної ефективності будівель не поширюються на:

- 1) будівлі промислового та сільськогосподарського призначення, об'єкти енергетики, транспорту, зв'язку та оборони, складські приміщення;
- 2) індивідуальні (садибні) житлові будинки, садові, дачні будинки (крім випадків отримання державної підтримки на здійснення термомодернізації або сертифікації таких будинків за бажанням власника);
- 3) будівлі, призначені для проведення богослужінь та релігійних заходів релігійними організаціями;
- 4) будівлі, які є об'єктами культурної спадщини;
- 5) окремо розташовані будівлі з опалюваною площею менш як 50 квадратних метрів.

3. Перелік будівель, зазначених у пункті 1 частини другої цієї статті, на які не поширюються мінімальні вимоги до енергетичної ефективності будівель та які не підлягають сертифікації енергетичної ефективності будівель, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 3. Основні засади державної політики у сфері забезпечення енергетичної ефективності будівель

1. Державна політика у сфері забезпечення енергетичної ефективності будівель базується на таких засадах:

- 1) забезпечення належного рівня енергетичної ефективності будівель відповідно до технічних регламентів, національних стандартів, норм і правил;

- 2) стимулювання зменшення споживання енергії у будівлях;
- 3) забезпечення скорочення викидів парникових газів у атмосферу;
- 4) створення умов для залучення інвестицій з метою здійснення заходів із забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності будівель;
- 5) забезпечення термомодернізації будівель, стимулювання використання відновлюваних джерел енергії;
- 6) розроблення та реалізація національного плану щодо збільшення кількості будівель з близьким до нульового рівнем споживання енергії.

Стаття 4. Інформаційне забезпечення у сфері забезпечення енергетичної ефективності будівель

1. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва, житлової політики і політики у сфері житлово-комунального господарства, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, з метою популяризації діяльності із забезпечення енергетичної ефективності будівель здійснюють відповідно до своїх повноважень такі заходи:

- 1) розроблення методичних рекомендацій, проведення навчання та поширення інформації щодо важливості підвищення енергетичної ефективності будівель, економічної доцільності здійснення заходів із забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності будівель, технічних аспектів їх здійснення, впливу енергетичної ефективності будівель на екологічний стан населених пунктів, світових тенденцій та світового досвіду у сфері забезпечення енергетичної ефективності будівель, необхідності своєчасної оплати спожитих паливно-енергетичних ресурсів;
- 2) розроблення та розповсюдження методичних матеріалів з питань забезпечення енергетичної ефективності будівель;
- 3) поширення досвіду реалізації проектів у сфері забезпечення енергетичної ефективності будівель в Україні та за кордоном;
- 4) популяризація механізмів державної підтримки заходів із забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності будівель.

Стаття 5. Визначення енергетичної ефективності будівель

1. Енергетична ефективність будівель визначається відповідно до методики, що розробляється з урахуванням вимог актів законодавства Європейського Союзу, Енергетичного Співтовариства, гармонізованих європейських стандартів у сфері енергетичної ефективності будівель та затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва.

Під час проведення розрахунку енергетичної ефективності будівель може використовуватися програмне забезпечення для визначення енергетичної ефективності будівель, всі розрахункові елементи якого відповідають вимогам методики визначення

енергетичної ефективності будівель та застосовуються у [порядку](#), встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва.

2. У процесі визначення енергетичної ефективності будівель обов'язково враховується інформація про:

- 1) місцеві кліматичні умови;
- 2) функціональне призначення, архітектурно-планувальне та конструктивне рішення будівлі;
- 3) геометричні (враховуючи розташування та орієнтацію огорожувальних конструкцій), теплотехнічні та енергетичні характеристики будівлі, а також енергетичний баланс будівлі;
- 4) нормативні санітарно-гігієнічні та мікрокліматичні умови приміщень будівлі;
- 5) нормативний строк експлуатації огорожувальних конструкцій та елементів (у тому числі обладнання) інженерних систем;
- 6) технічні характеристики інженерних систем;
- 7) використання відновлюваних джерел енергії, пасивних сонячних систем та систем захисту від сонця, а також енергії, виробленої шляхом когенерації.

3. Особливості визначення енергетичної ефективності будівлі, приміщення якої мають різне функціональне призначення, встановлюються методикою, передбаченою частиною першою цієї статті.

Стаття 6. Мінімальні вимоги до енергетичної ефективності будівель

1. Мінімальні вимоги до енергетичної ефективності будівель встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва.

2. Мінімальні вимоги до енергетичної ефективності будівель розраховуються за методикою, передбаченою [частиною першою](#) статті 5 цього Закону, з урахуванням вимог до теплотехнічних характеристик огорожувальних конструкцій та вимог до енергетичної ефективності інженерних систем (у тому числі обладнання) будівель відповідно до економічно доцільного рівня та диференціюються залежно від функціонального призначення будівель, висотності будівель, виду будівельних робіт (нове будівництво, реконструкція, капітальний ремонт).

3. Вимоги до теплотехнічних характеристик огорожувальних конструкцій, енергетичної ефективності інженерних систем (у тому числі обладнання) і їх налаштування встановлюються технічними регламентами і нормативними документами центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва, та переглядаються не менш як один раз на п'ять років.

У разі якщо зміна показника вимог до теплотехнічних характеристик огорожувальних конструкцій, енергетичної ефективності інженерних систем (у тому числі обладнання)

будівель має наслідком зміну мінімальних вимог до енергетичної ефективності будівель, що становить величину, більшу за різницю між класами енергетичної ефективності будівлі, мінімальні вимоги до енергетичної ефективності будівель підлягають перегляду.

4. Економічно доцільний рівень енергетичної ефективності будівель розраховується відповідно до методики визначення економічно доцільного рівня енергетичної ефективності будівлі, розробленої з урахуванням вимог актів законодавства Європейського Союзу, Енергетичного Співтовариства, гармонізованих європейських стандартів у сфері енергетичної ефективності будівель та затвердженої центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва.

5. Звіт про вихідні дані, що використовувалися для розрахунку економічно доцільного рівня енергетичної ефективності будівель, та результати таких розрахунків з відповідними поясненнями подаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва, для інформування до Секретаріату Енергетичного Співтовариства не пізніше ніж через шість місяців після встановлення та/або перегляду мінімальних вимог до енергетичної ефективності будівель.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва, забезпечує оприлюднення звіту на своєму офіційному веб-сайті не пізніше ніж за десять днів до дня його подання до Секретаріату Енергетичного Співтовариства.

6. Клас енергетичної ефективності будівель, що приймаються в експлуатацію, має бути не нижчим за чинні на дату початку виконання будівельних робіт мінімальні вимоги з енергетичної ефективності (крім випадків прийняття в експлуатацію будівель, зазначених у [частині другій](#) статті 2 цього Закону).

7. Налаштування інженерних систем (у тому числі обладнання) об'єктів будівництва, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів із середніми (СС2) та значними (СС3) наслідками, здійснюється до прийняття в експлуатацію таких об'єктів.

Стаття 7. Сертифікація енергетичної ефективності

1. Сертифікація енергетичної ефективності є обов'язковою для:

1) об'єктів будівництва (нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту), що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів із середніми (СС2) та значними (СС3) наслідками, що визначаються відповідно до [Закону України](#) "Про регулювання містобудівної діяльності";

2) будівель державної власності з опалюваною площею понад 250 квадратних метрів, які часто відвідують громадяни і у всіх приміщеннях яких розташовані органи державної влади;

3) будівель з опалюваною площею понад 250 квадратних метрів, у всіх приміщеннях яких розташовані органи місцевого самоврядування (у разі здійснення ними термомодернізації таких будівель);

4) будівель, в яких здійснюється термомодернізація, на яку надається державна підтримка та яка має наслідком досягнення класу енергетичної ефективності будівлі не нижче мінімальних вимог до енергетичної ефективності будівлі.

Сертифікація енергетичної ефективності об'єктів будівництва здійснюється на замовлення та за рахунок замовника.

У разі укладення договорів купівлі-продажу, найму (оренди) будівлі, житлового або нежитлового приміщення будівлі продавець або наймодавець (орендодавець) на вимогу потенційного покупця або наймача (орендаря) має надати інформацію про енергетичний сертифікат будівлі (у разі якщо сертифікація енергетичної ефективності є обов'язковою та/або проведеною) або повідомити про відсутність такого сертифіката.

2. Сертифікація енергетичної ефективності будівлі здійснюється на договірних засадах за домовленістю сторін на замовлення та за рахунок власника (співвласників) будівлі, для багатоквартирного будинку - на замовлення та за рахунок власника (співвласників) будинку, житлово-будівельного кооперативу, об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, управителя багатоквартирного будинку (крім випадків, передбачених пунктами 1, 2 та 3 частини першої цієї статті).

3. Сертифікація енергетичної ефективності будівель, що не підлягають обов'язковій сертифікації, здійснюється за рішенням власника (співвласників).

4. У разі надання державної підтримки для термомодернізації будівель, що має наслідком досягнення класу енергетичної ефективності будівлі не нижче мінімальних вимог до енергетичної ефективності будівлі, сертифікація енергетичної ефективності будівлі здійснюється після завершення термомодернізації (крім випадків, якщо така термомодернізація здійснюється шляхом реконструкції або капітального ремонту) за рахунок коштів державної підтримки.

У разі якщо термомодернізація здійснюється за рахунок коштів державної підтримки шляхом реконструкції або капітального ремонту, сертифікація енергетичної ефективності будівлі здійснюється під час розроблення проектної документації на будівництво.

5. Сертифікація енергетичної ефективності будівель державної власності з опалюваною площею понад 250 квадратних метрів, які часто відвідують громадяни і у всіх приміщеннях яких розташовані органи державної влади, здійснюється на договірних засадах на замовлення таких органів.

Сертифікація енергетичної ефективності будівель з опалюваною площею понад 250 квадратних метрів, у всіх приміщеннях яких розташовані органи місцевого самоврядування (у разі здійснення ними термомодернізації таких будівель), здійснюється на договірних засадах та за рахунок замовника термомодернізації.

6. Сертифікація енергетичної ефективності здійснюється енергоаудитором, який є незалежним, не має конфлікту інтересів та прямо чи опосередковано не заінтересований у результаті сертифікації.

7. За результатами сертифікації енергетичної ефективності складається енергетичний сертифікат.

Витяг з енергетичного сертифіката будівлі, що містить інформацію про клас та інші показники енергетичної ефективності будівлі, розміщується у доступному для ознайомлення громадян місці у будівлі, яку часто відвідують громадяни та сертифікація енергетичної ефективності якої є обов'язковою відповідно до цього Закону.

Вимоги до форми та змісту витягу з енергетичного сертифіката, який розміщується у доступному для ознайомлення громадян місці, встановлюються в порядку проведення сертифікації енергетичної ефективності, передбаченому частиною восьмою цієї статті.

Будівлі, які часто відвідують громадяни, визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної житлової політики і політики у сфері житлово-комунального господарства.

Енергетичні сертифікати бюджетних установ розміщуються також на їх офіційних веб-сайтах (за наявності сайту) у разі, якщо сертифікація енергетичної ефективності такої будівлі є обов'язковою відповідно до цього Закону.

8. Порядок проведення сертифікації енергетичної ефективності, форма енергетичного сертифіката затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва.

У порядку проведення сертифікації енергетичної ефективності встановлюються вимоги до процедури збору та обробки інформації про фактичні або проектні характеристики огорожувальних конструкцій та інженерних систем, оцінку відповідності розрахункового рівня енергетичної ефективності встановленим мінімальним вимогам до енергетичної ефективності та розроблення рекомендацій щодо підвищення рівня енергетичної ефективності.

9. Істотними умовами договору сертифікації енергетичної ефективності є:

- 1) строк та вартість сертифікації енергетичної ефективності;
- 2) порядок отримання результатів сертифікації;
- 3) порядок визначення та компенсації шкоди, яка може бути заподіяна енергоаудитором внаслідок неякісного та/або несвоечасного виконання покладених на нього функцій і обов'язків або у разі надання недостовірних результатів сертифікації;
- 4) умова щодо звільнення від відповідальності енергоаудитора у разі надання замовником сертифікації енергетичної ефективності недостовірних даних, що спричинили спотворення результатів такої сертифікації.

10. Інформація, зазначена в енергетичному сертифікаті будівлі, стосується всіх житлових та нежитлових приміщень цієї будівлі.

Стаття 8. Енергетичний сертифікат

1. В енергетичному сертифікаті зазначаються:

- 1) адреса (місцезнаходження) будівлі;

- 2) клас енергетичної ефективності будівлі, визначений відповідно до методики, передбаченої [частиною першою](#) статті 5 цього Закону, із зазначенням року відповідності встановленим мінімальним вимогам до енергетичної ефективності;
- 3) відомості про функціональне призначення та конструкцію будівлі, кількість поверхів, об'єм та загальну площу;
- 4) мінімальні вимоги до енергетичної ефективності будівлі;
- 5) фактичні або проектні характеристики огорожувальних конструкцій та інженерних систем будівлі;
- 6) фактичне питоме енергоспоживання будівлі (крім об'єктів нового будівництва);
- 7) рекомендації щодо забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності будівлі (крім об'єктів будівництва) в економічно доцільний спосіб, які враховують місцеві кліматичні умови, є технічно та економічно обґрунтованими та в яких зазначаються заходи, які необхідно здійснити для реалізації таких рекомендацій;
- 8) серія та номер кваліфікаційного атестата енергоаудитора, який склав енергетичний сертифікат;
- 9) інформація про рівень викидів парникових газів;
- 10) інформація про можливість отримання більш детальних відомостей, зазначених у сертифікаті, включаючи інформацію про економічну ефективність викладених у такому сертифікаті рекомендацій щодо забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності будівель та/або їх відокремлених частин.

2. Енергетичний сертифікат щодо об'єкта будівництва є складовою частиною проектної документації на будівництво. У матеріалах проектної документації зберігається роздрукована копія енергетичного сертифіката будівлі, засвідчена особою, яка склала такий сертифікат.

Енергетичний сертифікат будівлі є складовою частиною будівельного паспорта об'єкта будівництва, передбаченого законодавством. Строк дії енергетичного сертифіката будівлі становить десять років.

Енергетичний сертифікат будівлі вважається таким, що втратив чинність до закінчення встановленого строку дії, у разі складення для такої будівлі нового енергетичного сертифіката.

3. З метою систематизації даних про енергетичну ефективність будівель та моніторингу за дотриманням законодавства у сфері забезпечення енергетичної ефективності будівель створюється база даних енергетичних сертифікатів (далі - база даних сертифікатів), яка формується та ведеться центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, та оприлюднюється на офіційному веб-сайті зазначеного органу. Енергетичний сертифікат та вихідні дані, що використовувалися під час його складання, передаються енергоаудиторами в електронній формі для внесення до бази даних сертифікатів протягом десяти робочих днів з дня їх складення. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує

державну політику у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, вносить дані енергетичних сертифікатів до бази даних сертифікатів протягом п'яти робочих днів з дня їх надходження від енергоаудиторів. Доступ до бази даних сертифікатів є безоплатним.

Порядок ведення бази даних сертифікатів визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива.

Стаття 9. Професійна атестація осіб, які мають намір провадити діяльність із сертифікації енергетичної ефективності та обстеження інженерних систем

1. Професійна атестація осіб, які мають намір провадити діяльність із сертифікації енергетичної ефективності та обстеження інженерних систем, проводиться атестаційними комісіями, створеними вищими навчальними закладами або саморегульованими організаціями у сфері енергетичної ефективності. Інформація про професійну атестацію розміщується на офіційних веб-сайтах відповідних вищих навчальних закладів або саморегульованих організацій. Порядок проведення професійної атестації та вимоги до складу атестаційних комісій встановлюються Кабінетом Міністрів України.

2. До професійної атестації допускаються особи, які відповідають одночасно таким вимогам:

1) здобули відповідну вищу освіту не нижче другого (магістерського) рівня вищої освіти (для осіб, які мають намір провадити діяльність із сертифікації енергетичної ефективності);

2) здобули відповідну вищу освіту не нижче першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (для осіб, які мають намір проводити обстеження інженерних систем);

3) мають стаж роботи не менше трьох років у сфері енергетики, енергоефективності та енергозбереження, будівництва та архітектури або житлово-комунального господарства.

3. Для проходження професійної атестації особи подають документи, визначені у порядку проведення професійної атестації.

Атестаційна комісія розглядає подані документи та у разі складання особою кваліфікаційного іспиту приймає рішення про безоплатну видачу кваліфікаційного атестата або про відмову в його видачі у місячний строк.

Атестаційна комісія відмовляє у видачі кваліфікаційного атестата в разі нескладення особою кваліфікаційного іспиту. Особа, якій відмовили у видачі кваліфікаційного атестата у разі нескладення нею кваліфікаційного іспиту, має право на проходження повторної атестації не раніше ніж через шість місяців після прийняття рішення про таку відмову.

Атестаційна комісія приймає рішення про анулювання кваліфікаційного атестата енергоаудитора чи фахівця з обстеження інженерних систем або відмовляє у видачі кваліфікаційного атестата при проведенні професійної атестації, яку проходить особа після закінчення строку дії кваліфікаційного атестата, в разі наявності інформації про невідповідність вимогам законодавства складених особою або енергоаудитором, або

фахівцем з обстеження інженерних систем енергетичних сертифікатів та/або звітів про результати обстеження інженерних систем, що надійшла за результатами проведеного відповідно до [статті 14](#) цього Закону моніторингу таких сертифікатів та/або звітів.

Енергоаудитор або фахівець з обстеження інженерних систем, кваліфікаційний атестат якого анульовано або якому відмовили у видачі кваліфікаційного атестата відповідно до абзацу четвертого цієї частини, має право на повторне проходження професійної атестації не раніше, ніж через три роки після прийняття відповідного рішення атестаційною комісією.

Особи, які мають намір провадити діяльність із сертифікації енергетичної ефективності та обстеження інженерних систем, можуть проходити професійну підготовку за освітньо-професійною програмою, вимоги до якої визначено в порядку проведення професійної атестації.

4. У порядку проведення професійної атестації визначаються:

- 1) вимоги до освітньо-професійної програми для проведення професійної підготовки;
- 2) вимоги до проведення професійної підготовки;
- 3) перелік необхідних для проведення такої атестації та підтвердження кваліфікаційного рівня документів, які подає особа до вищого навчального закладу або саморегульованої організації;
- 4) вимоги до розгляду поданих документів;
- 5) вимоги до проведення кваліфікаційних іспитів, критерії оцінювання та вимоги до прийняття рішення про видачу кваліфікаційного атестата;
- 6) форма кваліфікаційного атестата;
- 7) інші вимоги до процедури проведення професійної підготовки та атестації.

Строк дії кваліфікаційного атестата становить п'ять років.

5. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, формує, веде та оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті базу даних атестованих енергоаудиторів та фахівців з обстеження інженерних систем (далі - база даних фахівців).

Інформація про енергоаудиторів та фахівців з обстеження інженерних систем, які підлягають внесенню до бази даних фахівців, у тому числі інформація про відмову у видачі кваліфікаційного атестата, його анулювання, надається в електронній формі атестаційними комісіями, які провели їхню атестацію, протягом десяти робочих днів з дня прийняття рішення про видачу кваліфікаційного атестата, анулювання кваліфікаційного атестата енергоаудитора чи фахівця з обстеження інженерних систем або відмову у видачі кваліфікаційного атестата. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, вносить до бази даних фахівців подану атестаційними комісіями інформацію про

енергоаудиторів та фахівців з обстеження інженерних систем протягом п'яти робочих днів з дня її надходження. Доступ до бази даних фахівців є безоплатним.

Порядок ведення бази даних фахівців визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива.

Стаття 10. Саморегулівні організації у сфері енергетичної ефективності

1. Саморегулівними організаціями у сфері енергетичної ефективності є добровільні неприбуткові об'єднання фізичних та/або юридичних осіб за напрямом господарської чи професійної діяльності у сфері енергетичної ефективності, які здійснюють повноваження з регулювання діяльності у сфері енергетичної ефективності.

2. Саморегулівна організація у сфері енергетичної ефективності набуває свого статусу з дня її реєстрації центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива.

3. Саморегулівні організації є юридичними особами, які діють на засадах самоврядування.

4. Об'єднання, що має намір набутти статусу саморегулівної організації у сфері енергетичної ефективності, має відповідати таким критеріям:

1) кількісний склад становить не менше 200 фізичних осіб, які відповідно до цього Закону є енергоаудиторами або фахівцями з обстеження інженерних систем;

2) не менше 90 відсотків його членів провадять на постійній основі професійну діяльність у сфері сертифікації енергетичної ефективності або обстеження інженерних систем відповідно до цього Закону.

5. Порядок набуття статусу та примірний статут саморегулівної організації у сфері енергетичної ефективності встановлюються Кабінетом Міністрів України.

6. Саморегулівні організації у сфері енергетичної ефективності здійснюють повноваження з регулювання щодо:

1) контролю за виконанням положень актів законодавства України та національних стандартів у сфері енергетичної ефективності, забезпеченням належного енергетичного аудиту, сертифікації енергетичної ефективності, обстеження інженерних систем, які відповідно до цього Закону проводяться членами саморегулівних організацій;

2) рецензування відповідно до актів законодавства України та національних стандартів звітів про обстеження інженерних систем, які відповідно до цього Закону складаються членами саморегулівних організацій, на вимогу органів державної влади, органів місцевого самоврядування, фізичних або юридичних осіб.

Порядок рецензування звітів про обстеження інженерних систем затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива;

- 3) перевірки результатів енергетичного аудиту на відповідність актам законодавства та національним стандартам енергетичного аудиту, проведеного членами саморегульованих організацій;
- 4) участі у розробленні нормативно-правових актів з питань енергетичної ефективності;
- 5) участі у професійній підготовці енергоаудиторів та фахівців з обстеження інженерних систем;
- 6) захисту своїх членів у питаннях судового та досудового вирішення спорів у сфері енергетичної ефективності відповідно до законодавства;
- 7) сприяння розвитку конкуренції серед енергоаудиторів та фахівців з обстеження інженерних систем;
- 8) сприяння розвитку інформаційних технологій у сфері енергетичної ефективності;
- 9) утворення атестаційних комісій з професійної атестації осіб, які мають намір провадити діяльність із сертифікації енергетичної ефективності та/або обстеження інженерних мереж відповідно до цього Закону;
- 10) сприяння інформуванню суспільства про акти законодавства України з питань енергетичної ефективності, вітчизняний та міжнародний досвіди у цій сфері.

Державний контроль за діяльністю саморегульованих організацій у сфері енергетичної ефективності здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива.

Стаття 11. Права та обов'язки енергоаудиторів та фахівців з обстеження інженерних систем у сфері енергетичної ефективності будівель

1. Енергоаудитори та фахівці з обстеження інженерних систем під час провадження своєї діяльності мають право:

- 1) самостійно обирати форми і методи проведення сертифікації енергетичної ефективності, обстеження інженерних систем будівель відповідно до методик, передбачених цим Законом;
- 2) отримувати від замовника будівництва, власника (співвласників) будівлі, житлово-будівельного кооперативу, об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, управителя багатоквартирного будинку необхідні документи та інформацію щодо сертифікації енергетичної ефективності та обстеження інженерних систем;
- 3) страхувати свою професійну відповідальність відповідно до законодавства.

2. Енергоаудитори та фахівці з обстеження інженерних систем під час провадження своєї діяльності зобов'язані:

- 1) дотримуватися вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів, стандартів, технічних регламентів, норм і правил у сфері енергетичної ефективності будівель, принципів незалежності;

- 2) зберігати в таємниці інформацію, отриману під час провадження своєї діяльності, не розголошувати відомості, що становлять предмет комерційної таємниці, і не використовувати їх у своїх інтересах або в інтересах третіх осіб, дотримуватися вимог законодавства про захист персональних даних;
- 3) відповідати перед замовником сертифікації енергетичної ефективності та обстеження інженерних систем за порушення умов договору відповідно до договору та закону;
- 4) своєчасно та в повному обсязі надати необхідну інформацію для незалежного моніторингу енергетичних сертифікатів та звітів про результати обстеження інженерних систем, вимоги до якої визначені в порядку незалежного моніторингу, передбаченому [частиною першою](#) статті 14 цього Закону;
- 5) за рішенням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, брати участь у незалежному моніторингу енергетичних сертифікатів відповідно до порядку незалежного моніторингу, передбаченого [частиною першою](#) статті 14 цього Закону;
- 6) за рішенням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної житлової політики і політики у сфері житлово-комунального господарства, брати участь у незалежному моніторингу звітів про результати обстеження інженерних систем відповідно до порядку незалежного моніторингу, передбаченого [частиною першою](#) статті 14 цього Закону.

Стаття 12. Основні заходи із забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності будівель

1. Стимулювання та сприяння підвищенню рівня енергетичної ефективності будівель може забезпечуватися шляхом:

- 1) здійснення обстеження інженерних систем та запровадження незалежного моніторингу звітів про результати таких обстежень;
- 2) здійснення сертифікації енергетичної ефективності та запровадження незалежного моніторингу енергетичних сертифікатів.

2. Енергетична ефективність будівель може забезпечуватися шляхом:

- 1) підвищення теплотехнічних показників огорожувальних конструкцій будівель;
- 2) встановлення засобів обліку (в тому числі засобів диференційного (погодинного) обліку споживання електричної енергії) та регулювання споживання енергетичних ресурсів;
- 3) впровадження автоматизованих систем моніторингу і управління інженерними системами;
- 4) підвищення енергетичної ефективності інженерних систем будівлі;
- 5) використання відновлюваних та/або альтернативних джерел енергії та/або видів палива (з використанням інженерних систем будівлі);

6) застосування систем акумуляційного електронагріву в години мінімального навантаження електричної мережі;

7) здійснення інших заходів із забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності будівель.

3. Термомодернізація будівель здійснюється без розроблення проектної документації, отримання документів, що дають право на виконання будівельних робіт, та прийняття такого об'єкта в експлуатацію при виконанні робіт із:

1) існуючими заповненнями віконних, балконних та дверних блоків або інженерними системами (крім робіт з реконструкції або капітального ремонту інженерних систем);

2) огорожувальними конструкціями об'єктів із незначними наслідками (СС1);

3) заміни покриття покрівель будівель, які не передбачають втручання в огорожувальні та/або несучо-огорожувальні конструкції;

4) приєднання та підключення індивідуальних (садибних) житлових будинків, садових, дачних будинків до інженерних мереж.

4. Виконання зазначених у частині третій цієї статті будівельних робіт повинно здійснюватися з дотриманням вимог законодавства, зокрема будівельних норм, стандартів.

Розроблення проектної документації на виконання робіт із термомодернізації будівель, не передбачених частиною третьою цієї статті, здійснюється лише в обсязі проектних рішень, необхідних для виконання таких робіт, та здійснюється у порядку, що визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва.

Термомодернізація будівель не потребує отримання технічних умов на підключення до теплових мереж (крім випадків збільшення теплового навантаження або теплової потужності інженерних систем будівлі).

Замовник термомодернізації письмово повідомляє постачальника енергії та/або води протягом одного місяця після початку робіт з термомодернізації про орієнтовний обсяг скорочення споживання енергії та/або води, зменшення теплового навантаження за видами споживання та зміну температурного графіка системи опалення будівлі, що виникнуть після виконання робіт з термомодернізації.

5. Під час вибору джерел енергопостачання об'єкта будівництва пріоритет надається таким високоефективним альтернативним джерелам енергопостачання:

1) системи децентралізованого теплопостачання з використанням відновлюваних джерел енергії;

2) когенераційні установки;

3) системи централізованого теплопостачання та холодопостачання з використанням відновлюваних джерел енергії;

4) теплові насоси.

Стаття 13. Обстеження інженерних систем будівлі

1. Обстеження інженерних систем здійснюється на договірних засадах фахівцями з обстеження інженерних систем, що є незалежними, не мають конфлікту інтересів та прямо чи опосередковано не заінтересовані в результаті обстеження. Обстеження інженерних систем здійснюється на замовлення та за рахунок власника (співвласників) будівель (для багатоквартирних будинків - на замовлення та за рахунок власника (співвласників) будинку, житлово-будівельного кооперативу, об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, управителя багатоквартирного будинку).

Обстеження інженерних систем здійснюється відповідно до методики, що розроблена з урахуванням вимог актів законодавства Європейського Союзу та Енергетичного Співтовариства та затверджена центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва.

Обстеження інженерних систем здійснюється на регулярній основі.

Обов'язковому обстеженню за рахунок коштів державної підтримки підлягають інженерні системи будівлі, на яких здійснено заходи із забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності за державної підтримки.

2. За результатами обстеження інженерних систем складається звіт про результати такого обстеження, який містить інформацію про рівень енергетичної ефективності інженерних систем, його відповідність встановленим вимогам та, за необхідності, рекомендації щодо забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності відповідних систем в економічно обґрунтований спосіб.

Форма звіту про результати обстеження інженерних систем встановлюється методикою, передбаченою частиною першою цієї статті.

У разі набуття права власності або найму (оренди) на будівлі, інженерні системи яких підлягають обов'язковому обстеженню, власнику передається, а наймачу (орендарю) надається для ознайомлення:

1) оригінал звіту про обстеження інженерних систем будівлі в разі набуття права власності на будівлю;

2) копія звіту про обстеження інженерних систем будівлі в разі набуття права власності на житлове або нежитлове приміщення будівлі чи найму (оренди) будівлі.

3. З метою систематизації даних про результати обстеження інженерних систем та моніторингу за дотриманням законодавства у сфері забезпечення енергетичної ефективності будівель створюється база даних звітів про результати обстеження інженерних систем (далі - база даних звітів), яка формується та ведеться центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної житлової політики і політики у сфері житлово-комунального господарства. Копія звіту про результати обстеження інженерних систем у електронній формі передається для внесення до бази даних звітів фахівцем з обстеження інженерних систем протягом десяти робочих днів з дня його складення. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної житлової політики і політики у сфері житлово-

комунального господарства, включає звіти до бази даних звітів протягом п'яти робочих днів з дня їх надходження. Доступ до бази даних звітів є безоплатним.

Порядок ведення бази даних звітів визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної житлової політики і політики у сфері житлово-комунального господарства.

Стаття 14. Незалежний моніторинг енергетичних сертифікатів та звітів про результати обстеження інженерних систем

1. Незалежний моніторинг енергетичних сертифікатів здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива.

Незалежний моніторинг звітів про результати обстеження інженерних систем здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної житлової політики і політики у сфері житлово-комунального господарства.

Для здійснення незалежного моніторингу можуть залучатися експертні установи або інші енергоаудитори (фахівці з обстеження інженерних систем), які не мають конфлікту інтересів щодо результатів моніторингу.

Незалежний моніторинг енергетичних сертифікатів та незалежний моніторинг звітів про результати обстеження інженерних систем здійснюються відповідно до порядків, що встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної житлової політики і політики у сферах житлово-комунального господарства, ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива з урахуванням вимог актів законодавства Європейського Союзу та Енергетичного Співтовариства.

2. У разі якщо за результатами моніторингу енергетичних сертифікатів або звітів про результати обстеження інженерних систем виявлено, що сертифікати або звіти не відповідають вимогам законодавства або не були підготовлені незалежно (зокрема за наявності конфлікту інтересів та прямої чи опосередкованої заінтересованості енергоаудиторів або фахівців з обстеження інженерних систем у результатах сертифікації або обстеження), центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, надсилає повідомлення енергоаудитору, а центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної житлової політики і політики у сфері житлово-комунального господарства, надсилає повідомлення фахівцю з обстеження інженерних систем про те, що у разі повторного порушення законодавства енергоаудитором або фахівцем з обстеження інженерних систем відповідна інформація буде передана атестаційним комісіям, що проводять професійну атестацію осіб, які мають намір провадити діяльність із сертифікації енергетичної ефективності або обстеження інженерних систем, для прийняття рішень відповідно до вимог цього Закону.

Інформація про невідповідність сертифіката або звіту вимогам законодавства, виявлена за результатом незалежного моніторингу, надається замовнику сертифікації енергетичної ефективності або обстеження інженерних систем.

3. Порядок обміну інформацією між центральними органами виконавчої влади, атестаційними комісіями в процесі проведення незалежного моніторингу, професійної атестації та ведення баз даних сертифікатів, фахівців та звітів затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 15. Національний план збільшення кількості будівель з близьким до нульового рівнем споживання енергії

1. Для поступового підвищення енергетичної ефективності будівель Кабінетом Міністрів України затверджується національний план збільшення кількості будівель з близьким до нульового рівнем споживання енергії, який надається для інформування Секретаріату Енергетичного Співтовариства.

2. Національний план збільшення кількості будівель з близьким до нульового рівнем споживання енергії розробляється з урахуванням вимог актів законодавства Європейського Союзу та Енергетичного Співтовариства.

3. Національний план збільшення кількості будівель з близьким до нульового рівнем споживання енергії переглядається кожні п'ять років.

4. Складовою частиною національного плану збільшення кількості будівель з близьким до нульового рівнем споживання енергії є перелік наявних та, за необхідності, запланованих заходів із збільшення кількості будівель з близьким до нульового рівнем споживання енергії, включаючи ті, що потребують фінансування.

Стаття 16. Фінансування заходів із забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності будівель

1. Фінансування заходів із забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності будівель здійснюється за рахунок власника (співвласників) будівель, коштів державного і місцевих бюджетів, інших не заборонених законом джерел, а також на засадах державно-приватного партнерства або енергосервісу.

2. Державна підтримка заходів із забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності будівель може здійснюватися шляхом:

1) бюджетних інвестиційних асигнувань;

2) здешевлення кредитів на здійснення заходів із забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності будівель (відшкодування відсотків за кредитами та/або частини суми кредиту);

3) відшкодування частини вартості заходів із забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності будівель;

4) пільгового кредитування;

5) надання державних та місцевих гарантій за кредитами;

6) провадження стимулюючого тарифо- та ціноутворення на комунальні послуги та енергію;

- 7) здійснення державно-приватного партнерства;
- 8) запровадження механізмів стимулювання одержувачів соціальної допомоги, субсидій на оплату житлово-комунальних послуг до здійснення заходів із забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності будівель;
- 9) інших форм фінансування, передбачених законодавством.